

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. A. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XI. évfolyam,
3353. szám4 oldal,
20 bani1955,
december 4.
vasárnap

Lapunk tartalmából:

- Közművelődés — Irodalom —
Művészet (2. old.)
— Zárszámadás a szentpáli „Dózsa György” kollektív gazdaságban (3. old.)
— Tiszteletben kell tartani az emberiséget és az egyéni szabadság elveit — Az „Izvesztija” cikke (3. old.)
— Testnevelés és sport (3. old.)
— Az osztrák parlamenti küldöttség találkozott a Szovjetunió Legfelső Tanácsa állandó bizottságának tagjaival (4. old.)
— A bonni Bundestag külpolitikai vitája (4. old.)
— A Francia Szakszervezeti Tanács harcának nagy sikerei (4. old.)
— Egy hét a nemzetközi események tükrében (4. old.)

A Szovjetunió Alkotmányának napja

Nagyszerű történelmi esemény híre járta be most tizenkilenc esztendeje, 1936 december 5-én az egész világot. A Szovjetunió népeivel együtt örvendtek mindenütt a becsületes emberek. Ezen a napon hagyták jóvá a szovjetek VIII. rendkívüli össz-szövetségi kongresszusán a Szovjetunió új alkotmányát, a világ első, valóban demokratikus alkotmányát.

Holnap, a Szovjetunió Alkotmányának napján új világraszóló sikerrel egyben ünnepeket a szocializmus országai alapörvényének megszületését, amely seregszemléje volt minden, a szocializmus építés terén elért nagyszerű vívmányának.

Az, hogy a Szovjetunió nemzetközi tekintélye napról napra hatalmasabb válik, hogy a világ minden békeszerető embere világítótávját lát a Szovjetunióban, annak a ténynek köszönhető, hogy a szovjet dolgozók 1924 és 1936 között világraszóló sikereket értek el a szocializmus építésében. Az új alkotmány kibocsátását az tette lehetővé, hogy a Szovjetunió népe az öt éves tervek során felépítette saját szocialista iparát, a nehézipar elsőlegességének figyelembevételével.

Természetesen az új szovjet alkotmány megalkotásához szükséges volt az a tény is, hogy megszünt a Szovjetunióban az embernek ember által történő kizsákmányolása. A munkásosztály következetes harca megsemmisítette a kizsákmányoló osztályokat s ezzel maga vette kezébe egy hatalmas ország jövőjének irányítását.

Az új rendszer megszabadította a parasztságot a kulákkizsákmányolástól, elindult a kolhozgazdálkodás egyre közelebbi járási útján, ezáltal még szilárdabbá vált a munkásosztály és a kolhozparasztság szövetsége.

Szívvél-lélekkel csatlakozott a munkásosztály és a dolgozó parasztság építőmunkájához a szovjet értelmiség, amely a tudomány, irodalom és művészet minden területén segítette a szocializmus építését, s így a dolgozó erők közötti munkájának diadalárvá vált a Szovjetunió új alkotmánya.

Soha, a Szovjetunió új alkotmánya előtt, nem ismert a történelem következetes demokratizmusú átíratott alapörvényeket. A Szovjetunió alkotmánya törvénybe foglalja minden szovjet állampolgár teljes egyenjoguságát. A Szovjetunióban az állampolgárok helyzetét, a tökéletes országoktól eltérően, nem a születés, vagy más hasonló „előjog” határozza meg, hanem egyedül és kizárólag képességei alapján végzett becsületes, odaadó munkájuk.

Elsőként foglalta törvénybe a Szovjetunió alkotmánya a nőknek a férfival való teljes egyenjoguságát a politikai-gazdasági és kulturális élet minden területén. Felszabadult tehát az egész szovjet nép alkotóereje a közös haza, a közös boldogság szolgálatában.

A szovjet alkotmány a fajok egyenjoguságán, a proletárinternacionalizmus nagyszerű ideológiáján alapszik. Abban az országban, amely a cári elnyomás évszázadai során a népek börtöne volt, edes hazáira találtak a Szovjetunió sokféle nemzet, nemzetiségei és népcsoportjai.

Minden emberi jognak nagyszerű alapörvénye a Szovjetunió alkotmánya, amely biztosítja a dolgozóknak a pihenéshez, az egyenjogusághoz, egyesüléshez, a sajtószabadsághoz, a szólásszabadsághoz fűződő jogát. Mit követel mindezekért cserébe a

szovjet állampolgároktól a Szovjetunió alkotmánya? Azt, hogy minden felnőtt állampolgár résztvegyen abban a tevékenységben, amely siettet a magasabb társadalmi forma, a kommunizmus megvalósítását a Szovjetunióban. Ugyanakkor minden szovjet állampolgár szent kötelessége megvédeni mindazt, amit ezen az uton saját munkájával elért.

„Milyen elégtétel és milyen öröm tudni, hogy a harcok és nélkülözések közt megtett utunk eredményeképpen megvan a magunk alkotmánya, amely győzelmeink gyümölcseiről beszél” — mondotta J. V. Sztálin a Szovjetek VIII. rendkívüli össz-szövetségi kongresszusán.

E győzelmek gyümölcsei tették lehetővé, hogy a Szovjetunió, a győzelem biztos tudatában vehette fel a harcot az országba betört fasizta hordakkal szemben. A szovjet munkások, kolhozparasztságot, műszaki és tudományos értelmiséget együttes erőfeszítései tették lehetővé, hogy a Szovjetunió mind politikailag, mind katonailag megerősödjön került ki a második világháborúból, amely eddig minden háború közül a legborzalmasabb volt.

A szovjet emberek államhűsége, erkölcsi-politikai egysége biztosítja a jövőre nézve is abban a tekintetben, hogy mindazok, akik a szovjet emberek vívmányainak megsemmisítésére törnek, véres fejlet takarodnak el a Szovjetunió határaitól.

A szovjet néppel együtt ma a béke, a szocializmus és demokrácia 900 millió táborra ünnepel. A szabadságukat elnyert népi demokratikus országok demokratikus alkotmányuk megteremtésekor a Szovjetunió alkotmányát tekintették példaképüknek. Azokban az országokban, amelyek alkotmánya a Szovjetunióhoz hasonlóan biztosítja a dolgozó nép jogait, felvirágozott a dolgozó népek politikai, gazdasági és kulturális élete.

A felszabadult országok népei mellett a még elnyomás alatt sínylődő népek is példaképüknek tekintik a Szovjetunió alkotmányát, amely a népek közötti testvériesség, egyetértés, a béke alapokmánya. Harcukat fokozzák, hogy hazájukban is lehetővé váljék a demokratikus jogok biztosítása. Ezért a népek szerte a világon forró szeretettel fordulnak a mai napon a Szovjetunió népei felé, amelynek harca beigazolta: nem teljesíthetetlen álom többé a népek szabadsága, emberi jogainak törvényes elismerése.

Nagyszerű felfedezéseivel, műszaki és tudományos dolgozóinak erőfeszítésével a Szovjetunió elérte azt, hogy nemcsak megteremteni tudja az életszínvonal fokozásához szükséges eszközöket, hanem olyan fegyvereket is képes alkotni, amelyeknek segítségével minden vívmányát meg is tudja védeni.

Hazánk dolgozó népe soha el nem muló hálát táplál a Szovjetunió népe iránt, mert példát mutatott a valóban demokratikus alkotmány megteremtésére. Hazánk alkotmánya magabafoglalja a Szovjetunió alkotmányának számos szakaszának lényegét. Így alkotmányunkban is kifejezésre jut a nemzeti kérdés marx-lenini megoldásának szelleme, hazánkban teljes egyenjoguság érvényesül a nemzeti kisebbségek a román néppel. Magától értetődő, tehát, hogy holnap, a Szovjetunió alkotmányának évfordulóján még fokozottabb lelkesedéssel és szeretettel fordul dolgozó népünk hatalmas barátunk és példaképünk, a Szovjetunió felé.

A Román Népköztársaság Minisztertanácsa

HATÁROZATA

egyes közszükségleti áruk kiskereskedelmi árának csökkentésére vonatkozólag

1955-ben új sikereket értünk el a népgazdaság állandó fejlődésében, a szocializmus útján.

A városi és falusi dolgozók, a munkásosztállyal az élen, a Román Munkáspárt vezetésével, lendületes, hazafias munkával határidő előtt — november első felében — megvalósították első öt éves tervünket az ipari termelés összességében.

A pénzfelhalmozás évről évre történő növekedése eredményeképpen a költségvetések jövedelmezően valósultak meg, biztosítva az egész gazdasági, szociális és kulturális tevékenység pénzügyi alapját.

Mindezek a gazdasági és pénzügyi megvalósítások megteremtették a feltételeit annak, hogy ezekben másodszor is csökkentésük egyes közszük-

segleti cikkek árait. Még ez év novemberében csökkentettük a kukorica liszt árát. Ezek az árcsökkentések hozzájárulnak a munkásosztály, a dolgozó parasztság és az értelmiségiek életszínvonalának megjavításához.

A dolgozók anyagi és kulturális életszínvonala szüntelen emelése céljából a Román Népköztársaság Minisztertanácsa

ELHATÁROZZA:

1. szakasz. 1955. december 5-től kezdődően a következőképpen csökkentik a kiskereskedelmi árak:

Csökkentés százalékában

Gyapjuszövetből készült férfi készruhákat (kabátok, raglánok, felöltők, öltönyök, zakók, stb.) 5—24

Gyapjuszövetből készült női készruhákat (kabátok, raglánok, kiskabátok, szoknyák, stb.) 5—20

Gyapjuszövetből készült készruhákat (polgári egyenruhák) általában 10

Fabutorok („studiók”, hálószobák, ebédlők, asztalok, székek, szekrények, gyermekbútorok, konyhabútorok, stb.) 10

Kalapok, általában 12

Belföldi gyártmányú kerékpárok 20

Belföldi gyártmányú varrógépek 10

Patefonok 25

Karórak 10

Ebresztőórak 10

Fényképezőgépek 10

Porellán és finom fajánszcikkek 10

Vinilin műanyagból készült cikkek 15

Műbőrrel készült kézi- és aktatásak 15

Plasztikus anyagból készült háztartási cikkek 15

Bakelitből készült háztartási cikkek 15

Lakók és festékek 10

Textil- és faanyagból készült játékok 10

Válogatott lignit-blokkok 25

Petróleum, általában 14

Mosó-szappan, általában 15

Kulcs-szappan 16,6

2. szakasz. 1956. január elsőjétől kezdődően a következőképpen csökkentik a kiskereskedelmi árak:

Csökkentés százalékában

Gyógyszerek, általában 10

Tankönyvek, tudományos, politikai- és művészeti könyvek, általában 10

3. szakasz. A belkereskedelmi és közművelődési minisztériumok a jelen határozatban megszabott csökkentések alapján megállapítják az első és második szakaszban feltüntetett áruk új kiskereskedelmi árait.

4. szakasz. Az egészségügyi minisztérium elismert, hogy a gyógyszerek árlistáját, úgy, hogy 1956. január elsőjétől kezdődően alkalmazták az új, csökkentett árakat a jelen határozat megfelelő szakaszának értelmében.

5. szakasz. A pénzügyminisztérium, a belkereskedelmi minisztériummal együtt közli a termelő-minisztériumokkal a gyapjuszövetből készült polgári egyenruhák listáját, amelyek-

nek árait a jelen határozat első szakasza alapján csökkentik.

6. szakasz. A közművelődésiügyi minisztérium december folyamán könyv-hónapot szervez, amelynek keretében általában 15 százalékos árcsökkentést nyújt.

7. szakasz. A belkereskedelmi minisztérium, a közművelődési minisztérium és az egészségügyi minisztérium megteszik a szükséges szervezési intézkedéseket a jelen határozat szerint.

Ez az árszállítás a népgazdaság fejlődésében és megerősödésében elért sikerek eredménye. Ennek érdekében, hogy a jövőben újabb árszállítást lehessen végrehajtani szükséges, hogy kitaró harcot folytassunk az ipari és mezőgazdasági termelés szüntelen növeléséért, a munka termelékenységének emeléséért, az önköltségi ár jelentős csökkentéséért, valamint a vállalatok minél nagyobb foku jövedelmezőségének biztosításáért, az összes gazdasági lehetőségek és erőforrások minél teljes mértékű felhasználásával. Ez a dolgozó nép anyagi és kulturális színvonala emelkedésének egyetlen helyes és lehetséges útja.

CHIVU STOICA,

a minisztertanács elnöke

Tartományunk megvalósításából

FOKOZÓDIK A KÖZSEGEK VILLAMOSÍTÁSA

Négy év előtt vezették be az önmegadózást és azóta Aradrajonban is növekszik a közérdekű munkálatok száma.

Székesút községben és a hozzátartozó Satu-Mare és Munar faluban például gyorsított ütemben folyik a villamosítás. A közérdekű munkálatok megvalósítása érdekében megtartott nagygyűléseken a dolgozó parasztságot meggyőzték a villamosítást, sőt már újabb 6 kilométeres utszakasszal bővítették a hálózatot. Hasonlóképpen Angyalut községben újabb 2 kilométeres vonalon bővítették a villamoshálózatot.

A munkálatoknál megnyilvánult a képviselők és a nöbizottsági tagok mozgósító ereje s a lakosok jórésze szívesen nyújtott segítséget önkéntes munkával, csak hogy mielőbb kigyuljon a fény a községekben.

UT-ES HIDEPIRES

Gurahoncraton több községében nagyarányú utjavítási munkálatok folytak ebben az évben, ugyanakkor hidak is épültek és több hidat kijavítottak.

Igy a Körösökény—Bírsa, Sebes—Inesti-Istaszakaszi kiköveztek. A munkálatokat az önmegadózás és a helyi erőforrások jó felhasználásával végezték el. Az utjavítási munkánál a községek lakosai önkéntes munkával is segítséget nyújtottak a néptanácsoknak.

Cued községben és a hozzátartozó Hodis faluban, valamint Bírsa községben egy-egy hidat épült, míg Boros-sebes községben három hidat építettek.

KÖZÉRDEKŐ MUNKÁLATOK

Borosjenőrajonban Csermő község dolgozó parasztjai ez évben több közérdekű munka elvégzését szavazták meg. Elhatározták, hogy hét kutasat megjavítsanak, rendbehozzák a tüdőoltó-szint, ezenkívül kitisztítják az árkokat. Elhatározták továbbá, hogy folytatják a közési istálló építését. Ezeknek a vállalkozásoknak becsületet eleget is tettek. Noha az önmegadózási intézkedések behatása eleinte zökkenővel járt, de a képviselők és nöbizottsági tagok mozgósítására, meggyorsult a befizetések üteme.

Ezek a megvalósítások is igazolják, hogy Csermő község dolgozó parasztjai is községük fokozatos fejlesztésére törekednek.

Az ARTEX szövetkezet rendelőműhelyeiben

Az „Artex” szövetkezet rendelőosztályain megnövekedett a forgalom. Egyre nagyobb a megrendelések száma. Ennek első sorban az a magyarázata, hogy az „Artex” rendelőosztályainak munkáját mind többen becsülik.

Az alábbi számok a rendelőosztályok, műhelyek tevékenységének fejlődését bizonyítják: a múlt év első tíz hónapjában 48.486 ruha, kosztüm, kabát, öltöny készült ezekben a műhelyekben, ez év hasonló időszakában pedig 54.429 ruhadarab készült, tehát közel 6000-el több, mint tavaly.

AHOL BETARTJAK IGÉRETEKET

A legtöbb ember, ha ruhaanyagot vásárolt és elvitte a szabóhoz, türelmetlenül várja a napot, amikor megkapja a rendelt ruhát. Fontos tehát, hogy a rendelés az ígért időre el is készüljön. Az 1. számú férfiruha rendelőosztály (Köztársaság útja 84.) egész munkaközössége erre törekszik.

Ezt az osztályt hét hónappal ezelőtt szervezték újjá. Egyike azoknak az osztályoknak, ahonnan a legjobb minőségű munka kerül ki, ami természetesen szintén rendkívül fontos.

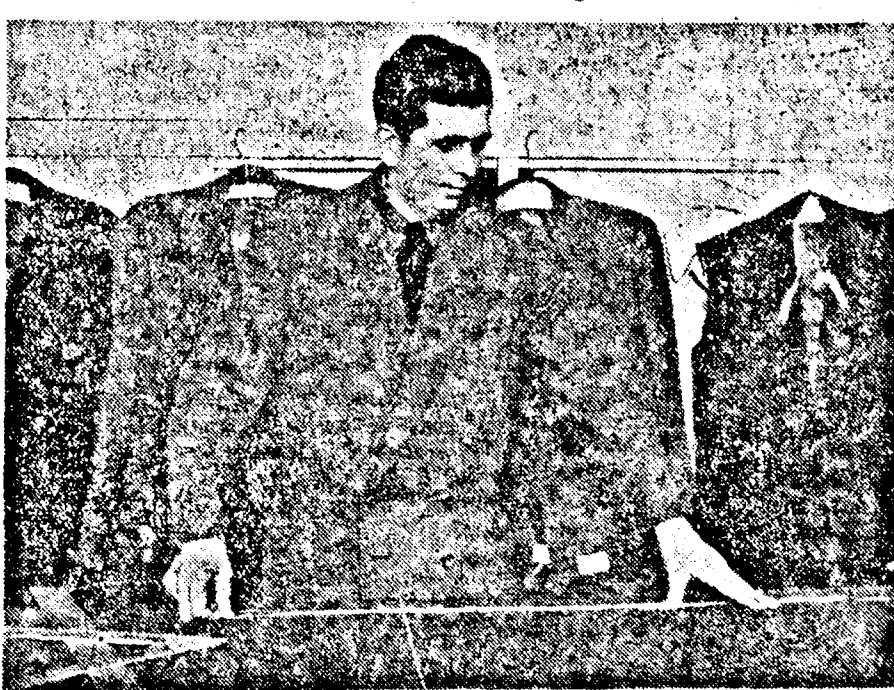
Erre az osztályra jellemző még, hogy itt támogatást nyújtanak a fiatal, a szakmában még gyakorlatlan munkásoknak a szabó mesterség minél alaposabb megismerésében. Rövid idő alatt hat fiatal vált itt teljesen önálló munkássá. Türelmesebben oktatta őket Schächter József és Silaghi Gheorghe, az osztály két vezetője. Most már az ifjak is hozzájárulhatnak ahhoz, hogy három hét alatt minden rendelés megkapja a kívánt öltönyt. Ennek a hat fiatalnak példaképé Kurila Béla, aki megkapta a termelési élenjáró diplomát.

VANDORZASZLO, AMELY NEM VANDOROL TOVÁBB...

Az ajtóval szemben helyezték el. A belépőnek mindjárt ez áll:

szemébe. Már három hónapja a 15-ös számú fehérnemű rendelőosztály (Eminescu utca 2-4.) dolgozói a versenyzásból büszke tulajdonosai. Az itt dolgozó 14 fehérnemű varró munkáját dícséri ez a zászló.

A falmentől üvegezett szakrény egyik részében férfi ingek, gondosan egymásra helyezve, a másik részében ágynemű és különböző női fehérneműk. Mindenütt példás rend uralkodik. Patean Ecaterina,

Képünkön Schächter József, az 1. számú férfiruha rendelőosztály egyik vezetője látható munkájában.

a műhely egyik vezetője elmondja, hogy a női fehérnemű, valamint az ágynemű készítését és a különböző applikációkat maguk készítik. A versenyzásról azért nyerték el többször egymásután, mert jöminőségű munkát végeztek.

Nem véletlen ez, hiszen a rendelőosztály mindkét vezetője: Kucsmaş Ilona és Patean Ecaterina, mint valamennyien, arra törekedtek, hogy munkájuk legjavát

adják. Sándor Erzsébet a női fehérnemű készítésben tűnt ki, Gligoriu Maria pedig a férfi ingek készítésével és ezért megkapta az élmunkás diplomát is.

A KIRAKATON BELÜL

A kirakaton mindig izléses, változatos modellek és divatos női ruhák, szoknyák láthatók. A kirakat elől nem fogynak ki az érdeklődők. Sokan térnek be a 13. számú megrendelő üzletbe (Köztársaság útja 64.) s behozzák a különböző anyagokat, amelyekből itt csinálhatnak ruhákat.

Szíves fogadtatásra találunk itt a rendelők. Kovács Mária, az osztály vezetője, a modell kiválasztásában is segítséget ad. Szabás közben megtárgyalnak mindent, ami a modell tökéletes elkészítését biztosítja. Különösen Örs Erzsébet támogatja a felelőst abban, hogy a megrendelő igényeit kielégítsék.

Ez a rendelőosztály a közelmúltban átköltözött egy másik helyiségből s Kovács Mária most az a terve, hogy — miután a berendezést átfestették — kézimunkával, virággal, minél barátságosabbá, vonzóbbá tegye a rendelőhelyiséget.

A HANGULATOS RENDELŐ-OSZTÁLY

Sokan várakoznak próbára a 36. számú női kabát és kosztüm rendelőosztályon (Marasesti utca 1.). A kicsiny helyiségben lévő pulton, a sarokban lévő egyik széken különböző színű és anyagú hatalmas szövetekhez vár megvárásra. Bent a munkateremben még több az anyag.

A jólített műhelyben jobbára fiatalok dolgoznak a munkaszal körül vagy a gép mellett. Legtöbbjének munkahelye mellett kicserny zászló, amely a jöminőségű munkát dícséri. Jövedvűen, tréálkozva dolgoznak itt, s a jókedv, a tréfa nem megy a munka rovására, élt előbbre lendül.

Kevesen emleket panaszt azért, hogy a rendelt kabát vagy kosztüm rosszul sikerült. De annál több panasz hangzott el a vezető, Brinzei Ferenc magatartása miatt. Türelmetlen, sértő viselkedéséről sokszor bírálták. Munkája kifogástalan, de magatartása annál kifogásolhatóbb volt. Ez nagyrészt már a múlté, hiszen egyeztetett kiküszöbölési hibáját a most is arra törekszik, hogy a megrendelő magatartása ellen se emeljenek kifogást.

A szövetkezet többi rendelő osztályain is jó munkát végeznek. A vezetőség igyekezik egy csoportosítani a legjobb szakembereket a különböző munkahelyeken, hogy szakmai tapasztalataikkal mindent a rendelők meglegedését vívják ki.

A pártkabinet közleménye

Az összes pártoktatási formák propagandistái, mint a politikai körök, I. és II. ciklusú esti tanfolyamok, az RMP, a SzKP történet tanulmányozó I. és II. éves tanfolyamok, valamint az összes felsőfokú román- és magyar nyelvű pártoktatási körök propagandistái, hétfőn, december 5-én délután fél 5 órakor jelenjenek meg a kereskedelmi és szövetkezeti alkalmazottak szakszervezetének helyiségében, ahol Soós Elek elvtárs, a városi pártbizottság titkára tart előadást: „Hogyan jött létre a marxista párt Romániában” címmel.

SERESTELY BELA

Kinőtt már az új sarj

Vén fa árnyékában
olyan jó pihenni,
vén fa termésének
gyümölcséből enni,
az árnyéka hűsít,
a gyümölcse táplál,
nincs nagyobb kincse a
kerteknek a fáknál.

A fű is kellemes,
üdülés a szemnek,
ha fáradt a tested,
rajta megpihenhet,
a bokor is kedves,
madár rak rá fészket,
s a kertek virága,
az is megigézhet.

... Mégis a fa a kert
legigazabb éke,
gyönyörködés lombjában,
harapsz gyümölcsébe,
tavasszal kibontja
virága ezreit,
összel lábad alát
lágy szőnyeget terít.

A fával egybeköt
életed és sorod,
belőle készült
bölcsöd és koporsód,
széked és asztalod
is a fából készült,
háza melegtől is
tőle kapod részét.

... Vén fa vagyok én is
házam szepertében,
a többi millió közt
megbujva szerényen,
lombom árnyékával
én is adtam enyhét,
termett is a vén fa
gyümölcse: a gyermek.

Nem a nyár termette
e drága gyümölcsöt,
ősi szél ringatta
azt a kicsi bőlcsöt,
s a szőlőt, barackot
érlelt nap fénye
csodálta meg magát
két szemé tükrébe.

A termő őz napja
éltette, nevelte,
ősi viharokban
edződött a lelke
s mikor fűszáradt nőtt
a család kertben,
a nagy életkörtbe
őt is kültettem.

Oreg fa, oreg fa
napról-napra vénül,
mind kevesebb nedvet
kap a gyökereitől,
levelei hullnak,
ága lefödnek,
de azért hasznát még
tud hozni a földnek.

Nő már a sok hajtás,
a sarjadó új fa,
amik új erővel
lépnek a nyomukba,
s ha kidől a vén törzs
s korhadtan elomlott,
helyében az új sarj
haját zöldelő lomb

Puszta őz fa,
ki fog egyszer dőlni,
de helyette új fa
indult el földün,
rajta virulnak is
már a termő ágak
s ó adja gyümölcsét
drága szép hazáknak.

1955.

Vak ember a rádióval

Decembri akony...

A kertekben még bujdosol az őz,
de a leszálló ritka ködben fázosan re-
megnek a dáiák és a borzaskjú kri-
zantémok. A fűti kirakatokban eze-
renesesebb társak a virágüzletek
langymelegében, villanyfényben fű-
rösztök az ártatlanság fehér, a szo-
morúság lila és az igrység sárga
színeiben hivalkodó pompájukat.

A város el, lüktet, nyüzsg az esti
fényben...

Szemben velem vak ember jön.
Flatali, leányka vezeti. Körülöttük
csillog, ragyog a város, de a vak
ember mit sem lát ebből. Megy a
világtalanok merev tekintetével és
tétova léptelével, de most magabiz-
tosan, mert vezetőjének szemével lát.
Hóna alatt rádiót szorongat. Arca
átszemlélt, úgy szorítja magához

azt a fadóbozt, mint mérhetetlen kin-
csét. Szinte egybenőni látszik vele.
Vagy mintha az belőle nőtt volna ki,
az oldalából, a szívéből, amire
mentében olyan görösen hozzászor-
ítja.

Átszemlélt arca nyitott könyv
számomra. Azt olvasom le róla, hogy
ezt az embert, akit sorsa világtalan-
ságra kényszerített, a veszteséget
más uton káptolha az emberi igaz-
ság, a tudás, a kultúra, a civilizáció.
Módjában áll összekötésben ál-
lania a külvilággal a hangok révén, a
rádiója útján, amely elhozta neki a
legszebb muzsikát és tájékoztatja az
újáépült világ „csodái”-ról, a ro-
hamléptekkel fejlődő technika, a ha-
ladó szellemi kultúra, a béke és a
haladás nagyszerű eseményeiről.

—ly—

Kultúrét a kollektiv gazdaságban

— Hallod-e te legény — állította
meg Dospinescu Pavel, a sági
„Szikra” kollektiv gazdaság vörös
sarkának felelőse Achim Mircea ju-
házt. — Mit is csinálz te egész
nap? Őröd a juhokat, és semmi
egyebet.

— Dehogynem, Dospinescu el-
társ.

— Adok neked egy könyvet, hogy
ne töltsd „hiába” az idődet. — És
odaadta neki K. Szimonov: Nappa-
lok és éjszakák című regényét.

Egy idő után újból találkoztak.

— Tetszett-e a könyv, Achim?

— Tetszett hát.

— Hozzak-e még?

— Hozzon.

Igy szokott rá Achim Mircea

az olvasásra. A könyvtárban szemé-
lyi lapján a többi között a következő
művek címét olvashatjuk: Vasile
Alexandri: Versek, N. Ribak: A pe-
rejaszlavi Rada.

Sok kollektivista a vörös sarak

könyvtárában szerette meg az olva-
sást. Szilágyi Ferenc, Lorenz József,

Tartományunk kulturéletéből

Bél községi könyvtáráról

Abban a hatalmas munkában,
mely országunk dolgozóinak kultur-
szinonáját hivatott emelni, a könyv-
tárakra különösen fontos szerep há-
rul.

Bél községi könyvtá-
ra 450 kötetével komoly kultúrelada-
tot teljesít. Vezetője, Anla Floare
elvtársnő, lelkiismeretes népszerűsítő
munkájával elérte, hogy ma már 342
tulajomórész dolgozó paraszt olva-
sója van a könyvtárnak. Az olvasni
vágyók rendszeresen látogatják a
könyvtárat és az elolvasott könyvek-
ből értékes segítséget merítenek min-
den napi munkájukhoz, politikai és
kulturális színvonaluk fejlesztéséhez.

A könyvek iránti érdeklődés legjobb
bizonyítéka az a tény, hogy novem-
ber első felében 234 könyvet és bro-
súrát kölcsönöztek ki a könyvtárból.
De a községi dolgozó parasztjait
nemcsak a könyvek és brosúrák
vonzzák: érdeklődéssel vesznek részt
a könyvtár által rendezett politikai
tájékoztatókon és rendszeresen olvas-
sák az újságokat. November hónap-
ban 28 politikai tájékoztatót tartot-
tak a könyvtárban, melyeken nagy-
számu dolgozó paraszt vett részt.

A könyvek népszerűsítése érde-
kében több könyvtárműteret tartot-
tak. Ismertették Fagyjev „Ifjú gár-
dát”, Solohov: „Csendes Don”-ját,
Galina Nikolajeva „Anatás”-át. Több
mesedélutánt is rendeztek a községi
gyermek számára.

A „Szeresd a könyvet” mozgalom
népszerűsítése érdekében könyvkiál-
lást rendeztek, előadások keretében
ismertették az ajánlott könyveket és
részleteket olvastak fel a kötelező
könyvekből, így például Osztrovszkij:
„Igy edződött az acél” című könyvé-
ből, Eminescu és József Attila verse-
iből.

A jól megszervezett népszerűsítő
munka eredményeképpen több, mint
40 ifju vesz részt a „Szeresd a köny-
vet” mozgalomban.

A könyvtár legbuzgóbb olvasói kö-
zött megemlítjük Coras Irina,
Boeska Julia, Palcu Livia, Filipas
Constantin, Vesa Maria nevét.

A könyvtár új munkáját nagyban
elősegítette a béli „Vasile Roaita”
kulturálthoz vezetősége, Catalinicescu
Axinte igazgató vezetésével.

Dronca Alexandru,
levelező

Alaposabb műkedvelő tevékenységet Nagyszentmiklósrájonban

A műkedvelő csoportok által bemu-
tatott műsorok jelentősen megköny-
nyítik a tömeges sorában kifejtett
agitációs nevelőmunkát. Nagyszent-
miklós rajoni szövetkezeti központja
és egyes vállalatok agitációs brigád-
jai értékes műsort mutattak be és
hozzájárultak a felett mezőgazda-
sági módszerek népszerűsítéséhez, az
elavult eljárások bírálatához.

A jövőben népszerűsíteni kell a ra-
jon elenőző kultúrthozainak ta-
pasztalatait. Ilyen kultúrthozok a
nagykomlósi, pézskai, varjasi. A
Nagyszentmiklós rajoni kultúrtho-
zály, élen Brujan Alexandru elvtár-
sal, az utóbbi időben igyekezett mi-
nél szélesebb körben elterjeszteni a
bevált módszereket, tapasztalatokat.
Novemberben Csanádon, Nagyté-
remián, Bolgáron, Nagykomlóson
megbeszéléseket tartottak a színjá-
tató csoportok és a kulturagitációs
brigádok tevékenységével kapcsolat-
ban. Nagyszentmiklós kulturagi-
tációs brigádok előadásokat tartotak
a rajon különböző községeiben. A
kiszállások alkalmával tartott tapas-
ztalatosek értékes segítséget jelen-
tettek a falusi kulturagitációs brigá-
dok számára.

A rajoni kultúrtházban a kórus pró-
báira nem mozgósítják az énekkar
tagjait. Munteanu Lia elvtársnő meg-
elégszik azzal, hogy felkérje az IMSz

rajoni bizottságát: mozgósítsa az
énekkar tagjait, s maga azonban nem
fordul az IMSz alapszervezetekhez és
az intézmények vezetőihez.

Nem engedhető meg, hogy folyta-
tódjék a rajoni kultúrtház műkedvelő
csoportjainak életében eddig tapasz-
talt nemtörődömség. Az énekkar és
táncosport az utóbbi időben nagyon
kevés próbát tartott, a csoportok tag-
jai pedig igen kis számban jelentek
meg. A színjátszó csoport megszűnt.
Irányítója teljesen elhanyagolta fel-
adatát, a „Május 1” téglagyár IMSz
titkárai Schult Antal és Moara
Aranca szintén távol tartják magu-
kat mindenféle mozgósító munkától.
A városban a tanügyi káderek, noha
módjukban állna, nem támogatják a
műkedvelő művészi tevékenységet.

A rajoni néptanácsnak sürgősen
intézkednie kell, hogy a terepen vég-
zett kitaró ellenőrző és alapos irá-
nyító munkájával a mulasztások mi-
nél hamarabb megszűnjének. Az IMSz
szervezeteknek mozgósítaniuk kell
az ifjúságot arra, hogy kövessék
Szöcs Anna, Vinjan Maria, Vacaru
Maria, Pod Livia, Telecanu Elisa-
bela és más IMSz-tagok példáját és
cselekvően vegyenek részt a művészi,
kulturális munkában.

Farca Silviu,
az IMSz rajoni bizottságának
instruktora

Új szovjet film

December 5-étől a „J. L. Caragale” filmszínházban a „Kéklő utá-
kon” című szovjet filmet vetítik.

Színházi kapunyitáskor

ÚJ FELADATOK ELŐTT

Minden igazi színház jellegét, mű-
vészi arculát három fontos tényező
határozza meg. Ez pedig: a műsor-
terv, a munka — és játéktípus, a
színészek állampolgári magatartása,
társadalmi állásfoglalása.

A színház csak akkor töltheti be
igazán népművelő, emberformáló fel-
adatát, ha műsorgetve maradékla-
lanul tükrözi a dolgozó nép életét,
épitőmunkáját.

Az ilyen harcos, pártos műsor-
terv magas művészi színvonalon
való megvalósítása azonban — nem
könnyű feladat. Nem elég hozzá
csak a tehetség. Népért dobogó, for-
ró szív is kell hozzá. Az, hogy a
színház mélyen ismerje az életet és
azokat az újtípus embereket, akik
megteremtői, építői, fejlesztői ennek
az életnek.

Ez az életismeret nem jelenthet
csupán passzív, alkalmazkodó kap-
csolatot, hanem belső azonosulást,
feltétlen odafigyelést és harci kiál-
lást is mindazért és mindazért, ami
az életnek alkotó eleme, lényege,
érdeke és célja.

A dolgozó nép élete és munkája
kimeríthetetlen kútforrás, ihletelő erő-
forrása a színháznak is. Igenlőse,
a vele való határozott belső azono-
sulás, a mellette való nyitl, őszinte
és odaadó kiállás, a színész magas-
fokú etikai és cselekvő társadalmi
magatartása, — eddig nem tapasz-
talt fejtelt és megkapó művészi ki-
fejezési eszközök és formák, egysé-
ges, természetes, közvetlen és hatá-
sos játéktípus megteremtéséhez se-
gít hozzá a színház.

Arad városának gazdag színházi
hagyományai vannak. Már a század
elején szoros kapcsolat létezett a
színház és az élet között. Az aradi
színház bölcsőjénél kisparosok, ta-

nítók, egyszerű kisemberek állottak,
akik a színművészetben hatékony
nevelőszókat láttak, a színpadot
pedig szószéknek, az elnyomtatás
nehéz esztendői alatt harci barikád-
nak tekintették.

A népi hatalom éveiben a színház
nagy fejlődést ért el. Jelentős té-
nyezővé vált a tartomány és a vá-
ros dolgozó kulturális felemelésé-
ért folyó harcban.

Az elmúlt években a színház szá-
mos magas eszméiségű színművet
mutatott be, amelynek tartalma és
művészi színvonala nagymértékben
hozzájárult a tömeges művészi iz-
lésének kialakításához és fejleszté-
séhez, harciakaratuk megerősítésé-
hez, kulturális színvonaluk emelé-
séhez. Az olyan értékes előadások,
mint az „Elvesztett levél”, az „Ocs-
kavas nagyban”, az „Amerika hang-
ja”, „A kertész kutyája”, a „Hozo-
mány nélküli leány” sokáig meg-
maradtak a nézők emlékezetében.

Az elért eredmények ellenére meg-
 kell azonban állapítani, hogy az el-
múlt színházi évad nagy elmarad-
ást mutatott az élet mögött, nem
tudott teljes egészében megfelelni a
nézők egyre fokozódó igényeinek.
Az együttes munkája nem emelke-
dett alkotó lehetőségének és mű-
vészi teljesítőképességének színvo-
nalára.

A műsorgetv nem volt eléggé szí-
nes, eléggé változatos, gyakran az
egyoldalúság jégveit viselte magán.
Az elmúlt színiévadban egyetlen új
hazai darabot sem mutattunk be.
Elhanagoltuk a hazai irókkal való
együttműködést, új hazai színmű-
vek színpadraállítását.

A színház nem fektetett elég súlyt
a nézőkkel, a tömegekkel és általá-
ban az élettel való kapcsolat elmé-

lytésére. Nem fordított elegendő
gondot a rendezők és a színészek
szakmai továbbképzésére, művészi
tökéletesítésére. Ennek is tulajdoní-
tható nagyrészen egyes előadások
művészi színvonalának egyenlőtlen-
sége, számos részlet kidolgozatlan-
sága, az egységes játéktípus hiánya.
Tagadhatatlan, hogy a színház
együttse az elmúlt évadban is szo-
rálmasan, odaadón dolgozott. La-
zarescu Romeo, Bodl Elena, Mihai-
ta, Antoniu, Volbea, Didulescu Olim-
pia, Tabacu Silvia, Varganici és
mások értékes alakításai emlékeze-
tes élményt nyújtottak a nézők ez-
reinek. Több mint száz előadást tar-
tott a színház a tartományban. A
színészek és a rendezők rendszeren
résztvettek a falusi és városi
színházi műkedvelőcsoportok előké-
szítésében, irányításában. A műszi-
ki személyzet kiváló, tapasztalt
szakemberekből áll. Tóth Ferenc
diszlettervező, Meller és Strbu szin-
padmesterek, Barabás Károly fővilá-
gostító, Szabó János I. asztalosmes-
ter, Szabó János II. kárpitosmester,
lelkes, odaadó munkatársak közön-
hetők a „Tartuffe”, a „Találkozás
az ifjúsággal” és a „Hozomány
nélküli leány” stílusára, szép díszle-
tei.

Az elért eredmények és a hibák
mélyreható elemzése világosan mu-
tatja, hogy a most induló színházi
évadnak fordulópontot, új állomást
kell jelentenie a színház egész mű-
ködésében és fejlődésében.

A Román Munkáspárt aradtarto-
mányi bizottságának utmutatásai
nyomán és a tartományi néptanács
végrehajtó bizottságának segítségé-
vel számos olyan intézkedést hoz-
tunk, amelynek célja, hogy mind
szervezeti, mind művészi téren fel-

számolja a hibákat, emelje az elő-
adások művészi színvonalát, meg-
erősítse a pártos szellemet a szin-
házi munkájában, gyökeresen meg-
javítsa a színház egész tevékenysé-
gét.

A színház épületében folyó nagy-
arányú munkálatok elvárhatatlan
akadályok folytán nem fejeződhet-
tek be az évadnyitási időpontjára. A vá-
ros közönsége mégse maradt egy-
teljes éven át színházi előadások
nélkül. Erőfeszítések árán sikerült
a „Május 9” klub helyiségét szin-
házi előadások megtartására alkalmá-
sá tenni. Teljes felelősséggel állí-
thatjuk, hogy a város új kamara-
színháza befogadóképességének és
játékterületének korlátozottsága el-
lenére, megfelel a modern színjá-
tás követelményeinek. A kamara-
színház hangulata, területe önön-
módon hozzásegíti a színészt az
egyszerű, természetes és közvetlen
játékstílus eljátszásához.

Az új körülmények, amelyek kö-
zött a színháznak ebben az évad-
ban működnie kell, szükségessé tet-
ték a műsorgetv átalakítását. A szin-
házi művészi vezetősége okult az
elmúlt évadok műsorgetveinek fo-
gyatékosságaiból és a nézőkkel foly-
tatott beszélgetések során szerzett
benyomások alapján — színes, vál-
tozatos, érdekes, de mindig az elvi
szempontoknak megfelelő műsorget-
vet állított össze.

Az évad Lovinescu Horia „Rom-
badólt fellegrár” című kiváló drá-
májával nyílik meg. Ezt követően
Sebastian Mihai vigjátékát, a „Névtelen
csillag”-ot mutatjuk be. A har-
madik bemutató, a gyermeknevelés,
a család és az újtípus baráti kap-
csolatok kérdését veti fel, merész és
megkapó művészi eszközökkel. Már
jövőben folynak a próbák a szovjet
drámaíróval egyik legkiválóbb
színművének a bemutatására. Ez a
darab több mint hétszáz előadást
ért meg Moszkvában! „A második
szerelem”, Arbuzov műve, amely

Bukarestben és Budapesten, Lenin-
grádban és Bécsben mindenütt mé-
lyen megrendítette a nézők tíze-
reit lírai hangjával, emberi meleg-
ségével, őszinteségével és mély
igazságszállal. Tanjanak, a darab
hősnéke élete arra tanít, hogy nem
lehet megtalálni az egyéni boldogu-
lás útját a társadalomtól elszige-
tellen, az emberektől elkülönülten,
csak a közösség, a vele való szoli-
dárás munka és harc teremti meg
az egyéni boldogulás alapjait és
lehetőségeit.

A „Miniszterné öngyásága” be-
mutatásával színházunk a szerb to-
dalom egyik klasszikus értékével is-
merteti majd meg az aradi nézőket.
Az elmúlt évadban alapos bírálat
érte a színházat a Tartuffe táves
értelmezése és helytelen művészi
alakítása miatt. A színház annak-
idején nem tette magáévá a helyes
elvszerű bírálatot. A közeljövő-
ben teljesen új szereposztásban, új
betanulásban és — reméljük —
most már helyes értelmezésben fo-
guk újra színre vinni a Tartuffe-
t. Ennek érdekében, hogy a dráma-
íróval örökértékű klasszikus mű-
velvel megismertessük a dolgozók
széles tömegét, ebben az évadban
színházunk bemutatja Shakespeare
Romeo és Juliát, Shaw születésé-
nek századik évfordulóján a nagy
angol író egyik művét, a Varrné
mesterségét vagy a Pygmaliont.

A következő hónapokban meg-
kezdjük egy magyar klasszikus szí-
mű próbát. Két színművet tanul-
mányozunk ebből a célból. Tartomá-
nyunk szűlőltje, Csiky Gergelynek
valamelyik művére gondolunk vagy
Heltai: Néma Leventé-jére. Az orosz
klasszikusok közül — minden való-
színűség szerint — Tolsztoj: Feltá-
madásának színpadi változatát fog-
juk bemutatni.

Hogy a színház komolyan bekapcsolo-
djék városunk kulturális életébe,
hasonként rendszeres irodalmi ma-
tinékat, szavalóesteket készítsünk elő.

Igy a következő hónapokban Schil-
ler, Shaw, Mozart, Heine emléke-
sét, Eminescu, Ady, József Attila, stb.
szavalóesteket fogunk rendezni.
Ezeknek az esteknek a keretében,
melyeket a Filharmonikával együtt
készítünk elő, az erdélyi színmű-
vészek szavaloit is meghívjuk.
Ugyancsak vendégszerelnéi fognak
Aradon a következő évadban Lucia
Sturdza Bulandra, Fintesteanu,
Maria Bota kiváló bukaresti művé-
szek a „Rombadólt fellegrár”-ban
és a „Hozomány nélküli leány”-ban.

Ezeket az előadásokat nemcsak
Aradon, hanem a tartományban is
bemutatjuk. A rajoni székhelyeken
rendszeresen fogunk vendégszerpel-
ni, ennek során találkozásokat szer-
vezünk a rajon tanítóival, kultúr-
thozonok igazgatóival, falusi szín-
játszó csoportokkal a tapasztalatok
kicserélése érdekében.

Színházunk a II. pártkongresszus
küzében nyitja meg kaput. Ez a
történelmi esemény újabb lendületet
ad munkáknak. Rendezőink, színé-
seink és technikusaink a pártnak
ajánlják fel erőfeszítéseiket. Annak
a pártnak, amelynek művészetük
megbecsülését életük új, nemes ér-
telmét köszönhetik.

Ezért mindannyian elhatároztuk,
hogy megerősítjük kapcsolatainkat
a nézőkkel, a dolgozó tömegekkel,
azokkal, akik minden igazi művé-
szet ihlető és életelő. Megalkuvás
nélkül fogunk harcolni az előadások
száradatlan emeléséért, a fiatal káde-
rek merész érvényesítéséért és fej-
lesztéséért, elvszerű és pártos alkotó
légtör kialakításáért, az újtípusu
színház megteremtéséért.

Ezzel a tiszta gondolatokkal és
őszinte érzésekkel készítünk a né-
zők, napjaink egyszerű hőst, most,
amikor az első gongtús az évad
megnyitását jelzi.

Rappaport Ottó,
az Aradi Állami Színház
főrendezője

Zárszámadás a szentpáli „Dózsa György” kollektív gazdaságban

Sötétedett.

Az utcán még kivált az esthomályból a fehérre meszelt házak és sötét kerítések körvonalai. Csönd van. Sehol egy ember. A távolban egy árva villanygömb birkózik a sötétiséggel...

Betérünk egy udvarra.

Alig tudunk szabadulni a Bodritól és beléjük kerülünk. A nagy udvarra előkerült egy fekete ruhás, pörgőkalapos bácsi.

— Bodri, vacokral kit keresnek?

— A kollektív gazdaságba szeretnénk eljutni.

— Mi is oda készülünk. Asszony, há — kiált be a nyitott konyhaajtón keresztül. — Elég volt a cicomából. Szép vagy te így nekem.

— Megyök, megyök, csak megködöm a kendőm. Itt is vagyok.

Eredményekben gazdag év

A szentpáli „Dózsa György” kollektív gazdaság épülete fényárban úszik. Zajos a terem november 30-án. Zsefolásig megtelt kollektivistákkal, de még mindig jönnek. Mindenki kíváncsi arra, hogy milyen eredménnyel zárult az év. A kollektivisták büszkeséggel tölti el, amikor Cretu elvtárs, a rajoni néptanács részéről bejelenti, hogy a szentpáli kollektív gazdaság a társaságban elsőnek készítette el a „számadást. Ünnepezték a hangulat. Kezdet előtt már mindenki valahol helyet szorított magának és 8 órakor megkezdődik a beszámoló.

A kollektivisták az őszi munkálataikat időre befejezték, az állammal és a gépállomással szembeni tartozásaikat kiegyenlítették. Olyan eredmények ezek, amelyekre jogosan büszké lehet valamennyi kollektivista. Ezek a sikerek ösztönzést adnak a gazdaság dolgozóinak és még szebb eredményeket szülhetnek majd a jövőben.

Cercel Iacob, a „Dózsa György” kollektív gazdaság elnöke előterjesztette a „zárszámadás” beszámolóját. Ebből világos képet alkothatott magának mindenki a gazdaság fejlődéséről, eredményeiről. 1952-ben alakult a kollektív gazdaság 40 hektár földdel. Ma 76 család él a gazdaságban és 123-an dolgoznak. A brigádban hat csoport van, ezek közül két-két kertészettel foglalkoznak. Ma már 277 hektár szántóföldtel rendelkezik a gazdaság. Henegar Dumitru a környezet agrónomusa szerint még több földet is képes megművelni a gazdaság. Az állatok a fennállás óta tizszeresére emelkedtek.

A terméseredmények is nagy fejlődést tanúsítanak. Amíg tavaly egy hektárról átlag 900 kilo búzát termeltünk, idén a termés 1800 kilo. Kukoricából átlag 3600 kilo termeltünk hektáronként, cukorrépából pedig 24000 kilo. A jó termés alapján egy munkanapra 4 kilo búzát, 7 és fél kilo kukoricát, továbbá krumpit, árpát, zöldséget, cukrot és más egyebet kapnak a kollektivisták. Gábor Gyula, aki másodmagával 481 munkanapot teljesített 6092 kilo ga-

bonát visz haza. Szabados Mihály pontatlagon, oszálójával 9578 kilo gabonát. Piroscica Matild másodmagával, 460 munkanap után 5839 kilo, Dalacsi Károly 365 munkanap után pedig 4622 kilogram gabonát kapott.

Az őszi mezőgazdasági tervet a gépállomással segítségével 30 százalékkal teljesítették. Negyvenhárom hektár búzát keresztsorosan vetettek, 5 háziorvos szerződést kötöttek az ORACÁ-val, teherautót, aratókéveket gépet, kukoricamorzsolót, darálókat vásároltak, a téli időszakra négy vagon siló-takarmányt készítettek az állattalármányra.

Egy idős kollektivista

1952 március 16-án Szentpálon 28 család elhatározta, hogy kollektív gazdaságot alakít. A megalakulásra így emlékszik vissza Szász Károly, a gazdaság korábbi vezetője.

— A kezdeményező bizottságban voltam, s mint párttag harmadiknak írtam alá a belépési nyilatkozatot. Meggyőződtem arról, hogy a közös gazdálkodás a fejlődést szolgálja. Mikor beléptünk a gazdaságba 80 vunk, 5 kocsink, 4 rossz eke, s egy velőgépként volt. Jöjjön velem az elvtárs, mutassam meg, hogy most hogyan állunk.

Elindultunk az istállóépület felé. Közben életrejezi adatok után érdeklődöm Szász bácsitól. Hát bizony túl van már a hatvanon, 66 éves. De nem érzi magát öregnek. Vasmarkkal szorítja a lovat patkoltatásakor.

— Gyermekei?

— Vannak. Kettő Aradon él, a fiam Bukarestben állami hivatalnok, a másik pedig Ozdon olvasztár. Voltam nála látogatón a nyáron. A vejem, Molnár István, szintén a szentpáli kollektív gazdaságban dolgozik. Másodmagával több mint 600 munkanapra teljesített.

— És Szász bácsi?

— En... 271 munkanapra teljesítettem egyedül. Nagyon meg vagyok elégedve. A múltban küzdöttem, pusztáról pusztára jártam dolgozni, mégis alig volt enni valóm. Ma? A negyedik sem dolgozom annak, amit a múltban, és mégis meg van mindenem. De nemcsak én vagyok így. Látnak csak a többi kollektivistát, több mint husz család rádiót, kerékpárt vásárolt. Valamennyien bevezették a villanyt. Mődos házat építettek olyanok, akiknek a múltban egy talpalatnyi földjük sem volt.

Megérkezünk az istállóba. A fehérre meszelt épületből kiszűrődik az állatok szénaropogtatása, kerdőzése. Hamminchat ló és 26 szarvasmarha áll az istállóban. A nagy, tágas épület 100 állat befogadóképességgel. Bőven van itt hely az új beférő állatok számára is.

— Nézzé meg a lovakat. Egész nyáron dolgoztak, mégis milyen szépek, selymesek, gömbölyűek, valóságos táltosparipák. 132 juhunk is van. Ebből 80 merinói, 29 disznó, baromfi és egyéb apró jószág. Itt van, az istálló mellett, az új kukoricakörte. Tele kukoricával. Gazdasági felszereléseink a legkifogástalanabb állapotban vannak. 16 gépkocsink, 16 eke, 5 velőgépként, saját kovács és asztalosműhelyünk. Minden terem és istállóba bevezettük a villanyt. Mindenki irigyl bennünket a faluban — mondja mosolyogva Szász bácsi.

Asszony befelé indultunk a gazdaság székelyére, ahol már megkezdődött az ünnepély.

„Zsombolyára” juttatta a nyomort

Bába István elvtárs 19 éves, de legalább hatvanak látszik. Előtte egy pohár, abban pálinka. Kétkézre fogja a poharat, szemével mérleget, majd belekóstol. Felesége, Bába Anna megfogja kezét.

— Ne sokat, Pistal Elég volt! — Ne félj Anna... Nem részegség ez, csak jól esik éreznem, hogy egészséges vagyok... A kutyafáját. Pistal bácsi két fia és három lány epja. Mind az öt gyerek a kollektív gazdaságban van. Hamar megbarátkoztam Szász bácsitól. Hát bizony túl van már a hatvanon, 66 éves. De nem érzi magát öregnek. Vasmarkkal szorítja a lovat patkoltatásakor.

— Ezenkilencszáznegyvenötben kaptam két hold földet. Azelőtt nem volt. Az öt család megkövetelte az enni valót. De honnan? A falu nem akart segíteni rajtunk, kikergettek. A mezőn egy kunyhót építettem fából, itt fagyoskodtunk és éhezünk. En meg hagyják, erős, egészséges dolgozó ember voltam, bírtam a nincset, de az asszonyt a zsombolyai idegkórba juttatta a nyomor. Öt évig volt ott. Akkoriban ötödében dolgoztam a más földjén.

— Hagyja a mulat Pistal bácsi, felelje el. Szégyenszemre még elpiyeredek, pedig ugye nem azért jött a zárszámadási ünnepségre? — Nem lehet azt elfelejteni. Akkoriban nem is vettem emberszámba... — Beszéljen a máról.

— Amióta a közösen dolgozom, jól megy sorom. Az államtól kaptam lakóházat, most is ott lakunk mind a helen. Minden évben vagyunk mind a mindenki tisztel és becsül a faluban. Huncutszemű, élénk kisfiút int magához.

— Ez az egyik fiam, a Jóska... Most végzi a negyedik elemét. Jól tanul a kölyök... Na Jóska fiam, idd ki ezt a poharat.

— Hogyisne — kapkod a pohár után Anna néni — megárt a gyermeknek.

— Hagyjad anyuk, hadd igyék... De iszunk mi is a tagság egészségére.

Vereczky János,
Korödi Tamás

Testnevelés és sport

A labdarugó bajnokság „A”-csoportjának góllövői

Összesen 423 gólt lőttek a csapatok az 1955. évben és a legtöbb gólt szerzője Cioescu, a temesvári Stintla jökepessegi közepesváros, aki egymaga 18 gólt lőtt. A teljes góllövő listát alább adjuk:

18 gólos: Cioescu Stintla Temesvár.

17 gólos: Dragan Flacara Ploesti, Ozon Progresul Bukarest, Dinulescu Stintla Temesvár.

15 gólos: Ene Dinamo Bukarest, Tataru Hadsereg Központi Háza.

10 gólos: Neagu Dinamo Bukarest.

9 gólos: Dragoman Stintla Kolozsvár, Józsi Locomotiva Marosvásárhely.

8 gólos: Blujdea Dinamo Bukarest, Birau Fl. Rosie UTA, Radulescu Dinamo Stalinváros.

7 gólos: Pecovszky Fl. Rosie UTA.

6 gólos: Suru Dinamo Bukarest, Stefanescu, Marin Marcel Flacara Ploesti, Căcovanu Progresul Bukarest, P. Moldoveanu Hadsereg Központi Háza, Sima Minerul Petrozsény, Mihai Dinamo Stalinváros, Badeanu Locomotiva Temesvár, Manole Locomotiva Constanta, Mateon Avintul Szászregén.

5 gólos: Boros Stintla Temesvár, Kapás Fl. Rosie UTA, Alexandrescu Hadsereg Központi Háza, Munteanu, Avram Stintla Kolozsvár, Paraschi, Gabor Minerul Petrozsény, Daraban Locomotiva Temesvár.

4 gólos: Bartha Dinamo Bukarest, Peretz, Badulescu, Ghița Flacara Ploesti, Dudas Fl. Rosie UTA, Karikás Hadsereg Központi Háza, Kovács József, Ferenczi Locomotiva Temesvár, Crisan Locomotiva Marosvásárhely, Vultur Locomotiva Constanta.

Közlemények

A francia grafikai kiállítás, valamint a tartományi múzeum történelmi és művészeti osztályai, megtekinthető a Kultúrpalotában vasárnap, kedden és pénteken 10—13 és 16—19 óra között.

A tartományi néptanács Combustibilul osztálya közli, hogy a szénfűtés népszerűsítésére szénegészt bementőket rendez a következő heteken: December 5-én délelőtt 10 órakor Gáj városnegyedben, a mezőgazdasági körzet helyiségében.

Időjárás

December 4-én, vasárnap változó, könni időjárás várható, változó felhőzet. Helyi esők lehetségesek, a hőmérséklet alig változik: napközben 6—10 fok között, éjszaka mi-

3 gólos: Maghet Dinamo Bukarest, A. Teodorescu Flacara Ploesti, Fusulan Progresul Bukarest, Gfrianu Stintla Temesvár, Mercea Fl. Rosie UTA, Constantin Hadsereg Központi Háza, Suciu Stintla Kolozsvár, Moldovan Minerul Petrozsény, Radu Tudor, Boitos Dinamo Stalinváros, Székely Locomotiva Temesvár, Muntean, Nistor Avintul Szászregén.

2 gólos: Nicusor Dinamo Bukarest, Gica Andrei Progresul Bukarest, Mazare Stintla Temesvár, Dumitrescu, Jurca Fl. Rosie UTA, Zavoda I. Hadsereg Központi Háza, Lutz, Moldoveanu Stintla Kolozsvár, Turkus, Coidum Minerul Petrozsény, Florescu, Szakács, Csegezi Dinamo Stalinváros, Kovács Béla, Avasilichioale Locomotiva Temesvár, Bociardi, Szász Béla, Pakai, Vakáros II, Katona Locomotiva Marosvásárhely, Cadariu, Sever Locomotiva Constanta, Hulea Avintul Szászregén.

1 gólos: Boian, Calinoiu Dinamo Bukarest, Botescu, Pahontu Flacara Ploesti, Iordache, Smarandescu Progresul Bukarest, Lazar, Brinzel Stintla Temesvár, Jenei, Janovits, Serioz Fl. Rosie UTA, Leuca, Demien, Munteanu Hadsereg Központi Háza, Georgescu Stintla Kolozsvár, Vasii, Panait, Cirjalu Minerul Petrozsény, Hidasan, Lazar, Scortan, Cicerone Dinamo Stalinváros, Ritea, Klein, Tiganicu Locomotiva Temesvár, Soós, Publick, Busch Locomotiva Marosvásárhely, Cojocaru, Jacob, Mihai, Tatomir, Ispas Locomotiva Constanta, Eles, Lucaci, Constantinescu, Cojocaru II, Catana Avintul Szászregén.

Ongólos: Seches (Progresul Bukarest ellen), Deleanu (Fl. Rosie UTA ellen).

December 8-án Nagyszentmiklós városban, december 13-án Szentannán, december 14-én Pankolán, december 17-én pedig Pécskán.

Az állami antikvárium bukaresti bizottsága, december 5-én és 6-án, hétfőn és kedden a Filatelia helyiségében készpénzért vásárol bármilyen nyelven írott technikai, művészeti, szépirodalmi és tudományos könyveket, valamint könyvrészeket és zeneműveket. Nagyobb könyvtárak a bizottság a helyszínen vásárol.

nusz 1 plusz 3 fok között lesz. Mérések szél.

A következő 2 napon változókönni idő, a hőmérséklet alig változik.

Rádióhírek

Vasárnap, december 4.

BUKAREST I.: 8: „Jó reggelt gyerekek”, 8:20: Népi hangverseny. 9: Adás katonák számára. 9:30: Operettzene. 10: „Mindenből mindenkinél”. 11: Szovjet népi zene. 11:30: Rádió-színház gyermekok számára. 12:30: Operaáriák. 13: Sajtószemle és rádió-újság. 13:30: IMSZ együttes műsora. 14: Rádiomagazin. 15: A szovjet rádió adásának közvetítése. 15:30: Kívánsághangverseny. 16: A rádió esztendő-zenekara játszik. 16: Falvak újság. 17:15: Hangfelvétel a noviszádi rádió könnyű- és népzene műsorából. 17:40: Zene. 18: Rádió-színház. Nove Ana: „A Kovács család” című rádiójátéka. 19:45: Román népi zene. 20: „Nyolc órák”. 20:30: Tanczene. 22:15: Sporthírek. 22:40: Népi zene. 23: Hírek. 23:10: Tanczene.

BUKAREST II.: 8: Da'ok a szocializmus építéséről hazánkban. 8:30: Rádió-újság. 8:40: Könnyzene szovjet szerzőktől. 9: Népi melódia. 9:30: „Tartós békét, népi demokráciát!” című lap vezércikke. 10:50: A „George Enescu” Állami Filharmonia szimfonikus zenekarának műsora. 13:50: Rádió-újság. 14: Román könnyűzene. 14:30: A rádió népi zenekarának műsora. 15: Hírek. 15:05: Zene. 15:30: Politikai jegyzetek. 15:45: Zene. 17: „A zene és az élet”. 18:15: Könnyzene. 19: A rádió 9. számú zeneújság. 20: Lataretu Maria énekel. 20:30: Rádiomagazin. 21:30: Operettzene. 22: Hírek. Sport-hírek. 22:15: Hangverseny. 23:13: A népek zenéjéből. 23:45: Tanczene. 0:45: Hírek.

BUDAPEST (Kossuth): 9: Hírek. 9:10: Edes anyanyelvünk. 9:15: Egy falu — egy nőt. 9:55: Könnyzene. 10: Zenei feljuttató. 11:10: Csillagok csodái. Rádiójáték. 12: Lányok, asszonyok... 12:13: Ajándékhangverseny. 13: Hírek. 14:07: Toki Horváthi Gyula és zenekara játszik. 14:30: Rádiólexikon. 15:15: A magyar rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. 16:30: Egy hét a külföldön. 16:45: Szív küldi. 18:15: Hírek. 18:25: Kinosos kalendárium. 19:25: Külföldi rádiók tanczenéjéből. 20:15: A 4pülő kommunizmus országai. 20:54: Jöjsezzetek gyerekek! 21: Esti híradó. 21:20: Magyar népi muzsika. 22:20: A vasárnap sportja. 22:30: Elmes mulatságok. 23: Hírek. 23:10: Szovjet vendégművészek hangversenye.

BUDAPEST (Pelőfi): 9: Széleskörű zene. 10: Operett-zenek. 10:30: Miska bácsi lemezslálaja. 11:10: Szív küldi. 13:30: Haldor Liness. az új irodalmi Nobel-díjas. 14: Művésztalálkozó. 15: Francia dalok. 15:20: Tudósok az új technikáról. 15:40: II. felidő (sopot). 16:15: Nagy írók — nagy művek. 17: Felgördül a függöny. Részletek Offenbach „Hofmann meséi” c. operájából. 18: A rádió gyermekszínház műsora. 18:40: Mozart-művek. 19:15: A Fővárosi Népi Zenekar játszik. 19:40: Képtelen természetrajz. Szatirák. 20: Szórakoztató zene. 21:35: Tanczene a berlini rádió műsorából. 22:30: Operettmuzsika.

Tiszteletben kell tartani az emberiség és az egyéni szabadság elveit

— Az „Izvesztija” cikke

Az Izvesztija december elseji száma „Tiszteletben kell tartani az emberiséget és az egyéni szabadság elveit” címmel a következő cikket közölte E. Pralnikovtól, a lap berlini tudósírójától.

Berlinben, a Bärenstrasse 65-ös házának bejáratánál ez év áprilisában a következő címtábla jelent meg: „Repatriálási bizottság”. A levélhordók naponta sok-sok levelet hoznak ide a világ minden részéről. S egyedül, vagy egész családjukkal együtt szorongó szívvel lépik át a ház küszöbét egyre többen, akik sok éven át külföldön éltek és most hazatérnek.

A „Repatriálási bizottság” önkéntes egyesület, amelynek célja hozzásegíteni a szovjet honpolgárok közül áttelepített személyeket és az emigránsokat, hogy hazatérhessenek a Szovjetunióba. Ez a szervezet azoknak a szovjet embereknek a kezdeményezésére létesült, akik szintén áttelepített személyek voltak és végigszervezték a külföldi élt összes nehézségeit és megpróbáltatásait s most szent kötelességüknek tekintik, hogy segítséget nyújtsanak honfitársaiknak, akik még mindig külföldön kínlódnak.

S itt felvetődik a jogos kérdés: Kik ezek az áttelepített személyek? Kik akadályozza meg és milyen alapon hazatérésüket? Miért volt szükség egy különleges bizottság létrehozására, amely hozzásegítse őket, hogy megkapják azt a minden ember számára magától értetődő jogot, hogy hazájában élhessen és dolgozhasson, népvél együtt, családjával, hozzátartozóival és barátjaival együtt?

A Nagy Honvédő Háború idején az időegyesen elfoglalt szovjet területekről a hitleristák száz meg száz ezer

békes szovjet honpolgárt hurcoltak el erőszakkal Németországba. Az áttelepített személyek közül a fasiszták sokakat elpusztítottak a koncentrációs táborok kintókamráiban, sokan pedig meghaltak a nehéz kényszermunka következtében. A hitleri Németország leverése után megkezdődött a még életben maradt áttelepített személyek repatriálása. A szovjet honpolgárok többsége visszatért hazájába s immár sok esztendeje a többi szovjet emberrel együtt élvezte a szabad élet minden örömeit.

A Nyugat-Németországba áttelepített szovjet honpolgárok repatriálását azonban minden uton-módon megakadályozták a nyugati hatalmak megszálló-hatóságai, majd később a Német Szövetségi Köztársaság hatóságai. Bizonyos szovjetellenes szervezetek az ő támogatásával gyűlölettel telt szovjetellenes propagandát fejtenek ki az áttelepített személyek sorában. Zsoldos bandák terrorizálják és félemlítik meg mindazokat, akik vissza akarnak térni hazájukba. Így a Szovjetunióból áttelepített személyek egy részét visszatartották, nem adtak nekik lehetőséget, hogy hazatérhessenek. Meglévő adatok szerint csupán a Német Szövetségi Köztársaság területén még ma is több mint 100.000 szovjet honpolgár él.

A külföldön visszatartott szovjet állampolgárok többsége olyan ember, akinek semmi vétkes sincs a szovjet állammal, vagy más állammal szemben. Az áttelepített személyek között persze vannak olyan szovjet állampolgárok is, akik a Nagy Honvédő Háború alatt, vagy a háború utáni években vétkesek hazájuk ellen. Egyesek gyávaaságból, vagy tudatlanságból engedtek a rábeszéléseknek és együttműködtek a megszállókkal, másokat megszállt a hazug propaganda s a háború után beléptek

a szovjetellenes szervezetekbe. Ezek az emberek azért nem tértek vissza hazájukba, mert attól féltek, hogy tetteikért szigorúan megbüntetik őket. A szovjetellenes szervezetek, amelyeknek érdekében állt külföldön tartani a szovjet embereket, minden eszközzel szították ezt a félelmet.

Az áttelepített szovjet állampolgárok általánosan igen nehéz körülmények között élnek külföldön. Állandó állása csak nagyon kevesüknek van, túlnyomó többségük alkalmi kereséssel, máról-holnapra tengeti nyomorúságát. Az áttelepített személyek túlnyomó része, mocsok, hideg barakkokban, vagy „magánlakásokban” — raktárakban, pinódelben, félig romba-dönt vízkövekben — laknak.

Áprilisban, amikor a „Repatriálási bizottság” megalakult, a bizottság tagjai a rádió és a bizottság újságja útján az áttelepített személyekhez fordultak és meglehetősen gyengekedő hangon meggyőzték őket arról, hogy küldjék le a nehézségeket és térjenek vissza hazájukba. A külföld — „rossz mostoha, a haza azonban — az édesanya — írják a bizottság tagjai. A haza megérti gyermekeit és megbocsát nekik.”

A bizottság felhívására ezer meg ezer külföldön tartózkodó szovjet állampolgár válaszolt. Sok-sok levél érkezett a bizottság címére. Egyesek azt írták, hogy készek visszatérni, mások rámutattak az ezzel kapcsolatos nehézségekre, ismét mások ösztönöztek beismerték a hazájukkal szemben elkövetett hibájukat és feltették a kérdést, hogyan járnak majd el velük szemben hazatérésük esetén. E levelek túlnyomó többségéből az az erős vagy csendült ki, hogy az illetők vissza akarnak térni hazájukba.

Mindezek megiasztották a szovjetellenes szervezeteket. Eszevesztett rá-

galomhadjárát indítottak elsősorban a bizottság ellen.

A Szovjetunió ellenségei legtöbb-ször azzal az ürügyvel próbálták megakadályozni a szovjet emberek hazatérését, hogy a bizottság magánszemélyekből áll, s így tevékenységük sem kötelezik az államot. Ha hivatalos amnesztia hirdetésnek azon személyek számára, akik együttműködtek a megszállókkal, akkor másképp állnának a dolgok — mondták. Ezek az emberek semmiképpen sem gondolták, hogy egy ilyen amnesztia sor kerülését. Számításait azonban elvetették.

A Szovjetunió Legfelső Szovjetjének Elnöksége szeptember 17-én törvényerejű rendelettel „közkegyelemben részesítette azokat a szovjet állampolgárokat, akik az 1941—45. évi Nagy Honvédő Háború idején együttműködtek a megszállókkal”. Jóllehet ezzel kicsúszott a talaj a szovjetellenes szervezetek felbújtó propagandájának a lába alól, ok ennek ellenére tovább folytatták bűnös tevékenységüket. Nyilvános beszédekben és szennylapokban azon mesterkedtek, hogy meghamisítsák az amnesztia-rendelet jellegét, fokozták az áttelepített személyek ellen folyó megfélemlítési kampányt, gazdasági nyomorúságukra rájuk és semmire-le terrortól sem riadnak vissza velük szemben.

A „Repatriálási bizottságnál” elbeszéltem V. Zalesszkijét, aki hosszú ideig Münchenben élt. Zalesszkij bevonták az egyik emigráns-szervezetbe, s egy ideig a szervezet vezetője tagja volt.

A szovjet állampolgárok külföldön való visszatartására irányuló aljas tevékenységet csaknem teljes egészében nacionalista és emigráns szervezetek segédletével végzik. Ezt a tevékenységet külföldi kémügynökségek pénzlik és vezetik. Jelenleg nincs egyetlen olyan emigráns szervezet sem — hangszólomok: egyetlen egy sem — amelyet ne fizettek volna le a kémügynökségek és amely ne dolgozza nekik. A pénzösszegeket a külföldi kémügynökségek álcázott fiókintézetek útján bocsátják rendelkezésükre.

kezésükre. A legelőkelőbb tevékenységben az irányban az úgynevezett „Amerikai bizottság a bolsevizmus leküzdésére” és az USP (az USA Segélynyújtási Programja) fejt ki.

Zalesszkij a továbbiakban rámutatott, hogy ezeknek a szervezeteknek a pénzén szennylapokat adnak ki, amelyek aljas rágalmakat terjesztenek a Szovjetunióról és felszólítják az áttelepített szovjet honpolgárokat, hogy maradjanak külföldön. Ugyanezekből az alapokból a gyanús személyek egész horáját tartják el aból a célból, hogy fejtsenek ki propagandát a hazatelepítés ellen. Ezek a szervezetek adják a pénzösszegeket az egyes nacionalista és emigráns szervezetekben működő terrorista csoportok fenntartásához is.

A külföldi kémügynökségek — folytatta Zalesszkij — nem sajnálnak sem pénzt, sem fáradságot a külföldön levő szovjet állampolgárok visszatartására. Az áttelepített személyeket olyan emberanyagnak tekintik, akik közül kémeket, diverzánsokat és terrorizálókat toborozhatnak, hogy aztán a Szovjetunióba és a népi demokratikus országokba küldjék őket.

Arna használják ki ezeket az embereket a nehéz helyzetét, hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel az átlulás gyalázatos útjára kényszerítsék őket.

Az USA-ban nem titkolják, hogy a Szovjetunióból és a népi demokratikus országokból áttelepített személyeket szubverzív célokra igyekeznek felhasználni.

Erről nemcsak számos amerikai újság, hanem az USA egyes hivatalainak tájékoztatói közlönye is beszámolnak. Az USA Kongresszusának hivatalos közlönye, a „Congressional Record” például, május 11-én számában egy emlékiratot közöl az emlelt országok ellen folytatott szubverzív tevékenységről. Az emlékirat szerzője azt javasolja, hogy „hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek biztosítják az áttelepített személyek és az emigránsok tömeges

felhasználását kémkedésre és diverzáló cselekményekre. Ezt az emberanyagot — hangzik az emlékirat — tömegesen kell felhasználni. E célból iskolák és egyetemek egész hálózata-ra van szükség, mégpedig nem azért, hogy a szóbanforgó személyek a szó szoros értelmében vett tanulmányokat folytassanak, hanem azért, hogy különleges kiképzést kapjanak intellektuális, technikai és felderítési szempontból, valamint a hidegháború nyegyb követelményeinek megfelelően.”

A Német Szövetségi Köztársaság és a Szovjetunió kormánykudlóségeinek moszkvai tárgyalásai során, N. A. Bulginyin, a Szovjetunió Miniszttertanácsának elnöke, nyilatkozatot tett a Nyugat-Németországba áttelepített és ott visszatartott szovjet honpolgárok kérdésében. A nyilatkozat hangsúlyozta, hogy az a helyzet, amelyet a Német Szövetségi Köztársaság áttelepített szovjet honpolgároknak teremtett, abnormális és homlokegyenest ellenkezik az emberiség és a személyi szabadság elvével.

„Felhíva erre a Német Szövetségi Köztársaság kormánykudlóségeinek figyelmét — mondotta N. A. Bulginyin — remélik, hogy a Német Szövetségi Köztársaság kormánya megfelelő intézkedéseket tesz és előmozdítja az áttelepített szovjet honpolgárok repatriálását.”

A hivatalos nyilatkozatok után itélve, a Német Szövetségi Köztársaság kormánya szintén úgy véli, hogy az emberiség elvei szentek. Adenauer kancellár és von Brentano külügy-miniszter a szovjet nép emberi értémeihez apelláltak, amikor azt kérték, hogy a Szovjetunióban levő német háborús bűnösöket büntetéstől kiltóttse előt bocsássák szabadon. Mint ismeretes, a Szovjetunió Legfelső Szovjetjének Elnöksége megvizsgálta a Német SzK elnökének és a Német SzK kormányának kérését és elhatározta, hogy a német habo-

